

Felelős szerkesztő
MURANYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajcár.
(4 fillér)
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, KEDD, 1909. JANUÁR 5.

ÖTÖDIK ÉVFOLYAM. — 3. SZÁM.

Előfizetési tábla.
Kassán:
Egész évre . . . 14.— K
Fél évre . . . 7.— „
Negyed évre . . . 3.50 „
Egy órára . . . 1.20 „
Vidéken:
Egész évre . . . 20.— K
Hirdetési hivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Hirdetéseket petít sor szá-
mításal díjszabás szerint

Andrássy Gyula szózata.

Kassa, jan. 4.

(m.) Politikai helyzetünk tisztázásán fáradságos munkát végző állampolgáraink. A nemzet alkotmányos életének folytonossága, államiságunk megerősödése, gazdasági és szociális fejlődésünk, mint végső cél kapcsolódik ezen törekvésükhöz. Lehetetlen föl nem ismerni a rendkívüli feladatokat, a mindennapi-
nál súlyosabb felelősséget, mely most a nemzet sorsának intézőire vár. És mégis pártos elvakultság borul politikai életünkre, a rövidlátás ködkupolája alatt jelszavak izzó vasával nyugtalanítjuk egymást, holott nemzeti létünk és boldogulásunk valamennyi feltétele, egyenkint és összesen követeli, hogy legyünk erősek, egyetértők, harcra készek, ha békét és sikert akarunk.

A politikai ködbe most lelket fölszabadító hatással villan egy ragyogó fénysugár: *Andrássy Gyula gróf szózata*. „Az új év küszöbén” címmel elmélkedik a Budapesti Hírlap vasárnapi számának vezető helyén s úgy érezzük, hogy cöveket vert a magyar történelmébe ezzel a szózatával. Deák Ferenc történelmi sulyu husvéti cikke, mely a magyar nemzet életében új korszakot nyitott meg, hasonlítható csak Andrássy új évi cikkéhez. És vajon kevésbé szorongatott helyzetben vagyunk most, mint akkor, amidőn a haza bölse a Lustkandtheoria, a Schmerling-léle beolvasztó politika ellen küzdött? Alkotmányos jogaink érvényesülése elé a bécsi urak háza most is azzal a gáncscsal él, hogy mi „történelmi folytonosságú elkülönböző vágygyal az osztrák császárságtól való elszakadásra törekszünk.” És könyörög a császárnak, hogy ne adjon nemzeti engedményeket katonai téren. A velünk szövetségre utalt Ausztria most is minden erejét a mi gyöngítésünkre aknázza ki. Odaát máig se tanulták meg, hogy a mi érdekeink, jó részt az ő érdekeikkel vannak összeforva s ha jönne egy nagy megpróbáltatás, a törvény és az európai helyzet egymásra utalja erőinket.

Andrássy Gyula gróf szózata úgy belső politikánk, mint Ausztriával való küzdelmünk csomópontjára ráirányítja a külpolitikai fényszórót. Utal arra a befolyásra, melyet Magyarország sorsára az európai viszonyok gyakoroltak. „A külső veszedelem ellen való küzdelemhez kellett idomítani belső politikánkat és intézményeinket, a királyvá-

lasztások óta, valamint ama közjogi kapcsolatnál, amelyet a szomszéd birodalommal létrehoztunk. Akkor erősödöttünk és volt jó dolgunk, amikor kiaknáltuk az európai helyzet kedvező esélyeit s akkor éltünk válságos idők, amikor nem alkalmaztuk belső politikánkat a külső helyzet követelményeihez.” Es szomorúan konstatálja Andrássy, hogy eme körülmények ellenére is olyan csekély nálunk az érdeklődés a külpolitika iránt.

„Itt élünk Nyugat és Kelet versengésének terén, a világ események boszorkánykonyhája mellett s jövőnk nagyrészt a külső helyzet alakulásától függ, erre való tekintettel kell belső politikánkat irányítanunk. Sorunkon sok tekintetben a keleti kérdés uralkodik. Ez a kérdés ma nem veszélyes, de azért komoly bajoknak lehet okozója. Nemzetiségeink nemzeti életük egy részét határainkon kívül élik és déli szomszédjaink emelkedő pályájával szolidaritást éreznek. A délszláv sovinizmus és utopia megerősödése nemcsak aránylagos hatalmunkat csökkentheti, hanem területünk integritását is veszélyeztetheti. Kelet ezenkívül az európai nagyhatalmak kalmárszellemeit is irritálja. A délszláv eszmét tőle messze eső celokért idegen államok eszközöket használhatják fel. Ebből oly komplikációk keletkezhetnek, hogy — Andrássy következtetése szerint, — egy szerencsétlen háború könnyen a magyar állam területét fenyegetheti. Ma nemzeti létünk forog szóban. Hatalmi állásunk megővése ma elsőrangú magyar érdek. Harcképességünk minden fogyatékosságáért keservesen bünhődhetünk.

Ha erősek vagyunk — írja Andrássy — a keleti helyzet politikai befolyást és európai hivatást biztosít számunkra. Mihelyt gyöngék találunk lenni, a forrongó Kelet vulkanja tüzes lávával foszthat bennünket. Ha képesek vagyunk az oda való eseményeket minden elfajulástól megővni, akkor azokat érdekeink javára fordíthatjuk. Mihelyt ehhez erőnk nincs, azok végtelenség válnak ránk nézve és területi épségünket is fenyegethetik.

Legyen ezek tudata politikánk egyik vezérlő motívuma. Keressük erőnk forrását a királlyal való teljes harmóniában. Tanuljunk a múlt példájából, amely bizonyítja, hogy minden visszavonás a király és a nemzet között egyformán árt mind a két félnek. A közelmúltban szerencsétlen emléktű vizsgálta volt egyik oka a keleti kérdés mai kiélesedésének is. Határainkon kívül olyan ambíciókat érlelt meg, amelyeknek a józan-ság látszatát is csak belső meghasonlásunk adhatta meg.

Oldjuk meg lehetőleg gyorsan a katonai kérdést az ellentétes álláspontok méltányos kiegyenlítése alapján. A mit adunk a hadseregnek, azt magunknak is adjuk, mert a hadsereg legszentebb javaink öre, s ha harcra száll, olyan érdekekért fog küzdeni, a melyekért minden magyar ember kész életét és vagyonát áldozni.

A mi pedig a hadseregben a magyar-nak van javára, az a hadseregnek is hasznára válik, mert a magyar hazafiság a hadseregnek egyik fő ereje. A nemzettel és a magyar törvényhozással való harmónia a hadsereg életerős fejlődésének sine qua non-ja.

A mennyire csak lehető, törekedjünk jó viszonyban lenni osztrák szomszédaink-

kal is. Komoly és állandó sikert, igaz, e tekintetben csak akképpen érhetünk el, ha Ausztriának vezértényezői több politikai érteket fognak tanúsítani, mint a milyet, sajnos, egyrésztükéig eddig tapasztaltunk.

Ott be kell látni, hogy a történelmet visszacsinálni akarni kárral jár és e mellett hiába való törekvés; a jóviszony csak úgy érhető el, ha Ausztriában őszintén a 1867-es alapra állva, számolni tudnak a mi jogos érdekeinkkel.

Mi, a nélkül, hogy érdekeinket föladoznánk, jóakarattal és rokonérzéssel könnyítsük meg az osztrák közvélemény kedvének átalakulását, hogy jól fölfogott érdekeink tulnyomó nagy részükben az ő valódi érdekeikkel azonosak és hogy a nagy megpróbáltatások percében vállaltat küzdelemre utalnak bennünket törvényeink és az európai helyzet egyaránt.

Szabadítsuk föl összes erőinket és értékesítsük belügyi reformok javára. Építsük ki a magyar államot és erősítsük meg ezzel is a magyar politikai nemzet belső egységét. Végezzünk intenzív kulturális munkát és fordítsuk figyelmünket és időnket a gazdasági életre és a szociális kérdésekre.

Nagyjából szemelgettük ki Andrássy szózatának arany ígét. Szó szerint idéztük azonban az általából-
csen kijelölt köteleességeket. Nagy idők ihlete gyújtotta meg ezt a szöveget, melynek fényénél az elmébe a világosság nemzeti önértzet, béke és a nagyra hivatottság öntudata idegződik. Lehetetlen Andrássy sulyos és megrázó igazának hatása alól szabadulni. Adja Isten, hogy a kicsinyes pártoskodás, a pillanatoknak élés helyett a nemzet felismerje merre van az igazság és az élet!

Hadik államtitkár a felekezeti békéről.

Nagy figyelmet keltő, rendkívül érdekes cikket írt „A magyar néplelek” címmel Hadik János gróf belügyi államtitkár a „Pesti Napló” jubiláris számába, amely a lap hatvanadik évfordulója alkalmából, tegnap jelent meg. A cikk egy esetleges kulturális veszedelmeit fejtegeti s arra a konklúzióra jut, hogy Magyarországon a felekezeti háboruszkodásnak nincsen talaja.

— A legnagyobb szerencsétlenség és valóságos istencsapása volna a nemzetre nézve — mordja egyebek során — ha épen a legfontosabb kérdések és legélethe-
vágóbb feladatok körüli mozgalmak forrpon-
ján, mint a sötét láthatáron a villámterhes fehér jégfelhők, úgy törnének reánk azok az áramlatok, melyek a vallási béke megzavarásával kulturális idézhetnének elő. A kulturális azért a legveszedelmesebb, mert mindenkit magával ragad és csatasorba hív. Messziről jövő és messzemenő hatalmi számításoknak, az egységes állam és a nemzeti egység ellen irányuló törekvéseknek kedvezne csak ez a kulturális. Mert

jó alkalom lenne arra, hogy részben megosztassanak, részben paralizáltassanak és nagyrésztükben egymással szembe állítsanak azok az erők, melyeknek teljességére van szüksége a magyar nemzetnek, hogy a felhalmozódott nagy kérdéseket és az életbevágó reformokat megoldhassa. És semmi sem bizonyosabb, mint az, hogy egy ilyen kaoszából sohasem alakulhatna ki alkotmányos konszolidáció, e nélkül pedig a magyar nemzet állami önállóságát meg nem erősítheti.

— A magyar génusz — hangsúlyozza cikkében az államtitkár, nem ismeri sem a felekezeti türelmetlenséget, sem a gyűlölködő vallási üldözést. Magyarországon — az ősi pogány hithez való ragaszkodást kivéve, — vallási háborúk a néplelekből kifolyólag nem kezdettek. De még az ősi pogány hithez való ragaszkodásért támadt néplázadásoknak sem voltak kizárólag vallási motivumai. Mert hiszen a keresztény vallás behozatalával a keresztény királyság nemcsak az ősi vallást, hanem az ősi alkotmányt, a választott vezértől független törzsfőnökök és törzsek hatalmát is eltörölte. Hogy azonban a magyar néplelek még az ősi pogány hit idején sem ismerte a vallási üldözéseket, bizonyítja az, hogy magában a honfoglaló táborban is különböző vallású rokonelemek verődtek össze s hogy mindazok a különböző vallásúak, akiket a hódítók az országban a meghódított népek közt találtak, békén maradhettek és soha sem háborítva, sem üldözve nem voltak. Így volt ez a történelem további folyamán is, egészen a legújabb korig. Ebből azt következteti az államtitkár, hogy amilyen nagy szerencsétlenséget hozhatna Magyarországra éppen a mai viszonyok közt a vallási békének megzavarása, annyira kell és lehet bízunk a magyar néplelek egészséges ösztöneiben és az ősi hagyományok erejében.

Városi estély januárban.

— A városszépítés javára. —

A városszépítő-egyesület január hó 30-án a Schalkház-szálló nagytermében egy egészen eredeti programmal összeállított nagyszabású estélyt rendez, a melyen a város egész társadalmát egybegyűjteni kívánja.

Ezen az estélyen nemcsak azoknak szórakoztatásáról lesz gondoskodva, akik táncolni szeretnek, de bizonyos, hogy jól fog ott mulatni minden jelenlevő, mert az egyes táncszámok között a terem közepén felállított pódiumon *Komjáthy* János színgazgató szeretetreméltóságából a kassai Nemzeti Színház legjelesebb tagjai művészi ének és táncszámokkal szórakoztatni fogják a közönséget. A művészi programot dr. *Rácz* Ede állítja egybe, az egyes számok akként lesznek megválogatva, hogy a máma nyugodt lélekkel elvihetik az estélyre leányaikat és nem fognak pirulni.

Az estély célja, hogy a városszépítő egyesületnek jövedelmet biztosítson, az egyesület tevékenysége mellett az egész közönségben hangulatot ébresszen.

A városi estélyt a városszépítő egyesület olyanok tervezi, hogy az ezennel minden évben a farsangnak legjelentősebb eseménye legyen, egy olyan látogatott és nagyszabású mulatság, amelyen a város minden polgára örömmel vesz részt, egyrészt mert ezzel a város érdekét szolgálja és a városi polgári öntudat kialakulására és fokozására közrehat, másrészt, mert ezen a mulatságon igazán otthon fogja magát érezni.

A 70 tagú előkészítő bizottság már ülésezik, hogy a rendezőség tagjait megválasztja és az estély programját véglegesen megállapítsa.

Már most felhívjuk a közönség figyelmét, hogy az első városi estély igazán kívánatos sikerét rokonszenves pártolással mozdítsa elő.

A lakbéremelés eredménye

Háziurak és az állami tisztviselők.

A stájerolás elhárítása.

Közismert dolog, hogy az állami tisztviselők lakbére a viszonyok kényszerű nyomása folytán országszerte rendezve lett. Ennek a rendezésnek alapja mindentűlt a túrheterlen bérlakásviszonyok. A gazdasági élet fejlődése, a rohamos általános megdrágulás minden téren eredményezték azt, hogy a jelenlegi kormányhatalom képviselői sem zárkózhattak el a kényszerítő szükség elől s a budapesti lakáspénzekhez viszonyítva, százalékosan állapították meg az egyes városok lakbérosztályát s ily módon az államtisztviselők lakpénzét.

Közismert dolog az is, hogy ezen, tíz évre megállapított lakbérosztályozás folytán a kassai állami tisztviselők 90 százalékát kapták meg a Budapesten meghatározott lakpénznek. Mindazonáltal nem volna teljes mindezen tények regisztrálása, ha azt nem tennők hozzá, hogy noha ez a lakbérosztályozás az 1908. év IV. negyedétől, tehát 1908. évi október hó 1. étől visszamenőleg bír érvénnyel s most már a jó isten kegyelméből 1909. évet írunk, tehát az 1909. év első negyedébe járunk; továbbá, hogy a lakbérilletmény évnegyedes előleges részletekben utalványozandó ki: a kassai állami tisztviselők az összesen két negyedév lakbérkülönbözöt meg meg nem kapták és a megélhetésükre szánt, különben is kiszámított szűkös fizetésükből pótolták a már elmult s bizonyára pótolni fogják az elkövetkezendő esedékes lakbérkülönbözöt a közzelgő évnegyed alkalmával. Csak egy a valóság, sajnos, amiből eddig is talán tulongult volt: a jó reménység, mellyel várhatnak a kassai állami tisztviselők.

Nem így a háziurak. Ők a realitás emberei. Elég volt nekik hallani a lakbéremelési mozgalomról, elég volt nekik olvasni a lakbérosorozást: merkantil érdekük gyümölcsöző, hasznot hajtó oldaláról fogta fel a kérdést és minden vonalon megkezdődött részükéről a lakbéremelés.

Mit tehetett mást az az állami tisztviselő, mint kénytelen volt elfogadni a stájerolást, noha nagyon jól tudta, hogy ezáltal ott van, ahol az a bizonyos ismeretes mádi polgártárs: ismét ráfizet fizetéséből lakpénzere. A kényszerűség, a szükség vitte reá eddig. De csak eddig s nem ezután.

Az igazságügyminiszternek éppen most jelent meg egy rendelete, a mely valamennyi bíróság vezetőjéhez szól. Ez a rendelet a bírói ügyviteli szabályoknak a székhelyen lakási kötelezettségét egészíti ki. Erdemes a meghallásra. „Az igazságügyminiszter az ítélobíróknak, bírósági hivatalnokoknak és szolgának indokolt kérelmére az alsóbb felügyeleti hatóságok meghallgatásával kivételesen megengedheti, hogy állandóan a bíróság székhelyéhez közel fekvő más község területén lakják.”

Van tehát már irányítása az állami tisztviselőnek. Igaz ugyan, hogy most csak az igazságügyi szakban alkalmazottaknak, de nem kétséges, hogy ily értelmű rendelet más szakban foglalkozókra nézve is mihamarabb megjelenik. Nem fizeti a felemelt lakbért, nem kénytelen elfogadni a stájerolást, hanem otthagyja a lakást s megy a közel fekvő más község területére lakni. Joga van hozzá már most, a mitől eddig tiltva volt. És azok a területek, melyek közvetlen a város közelében, lakásokra felaproszás céljára kínálva-kínálkoznak, azok a szomszédos községek, melyek a jelenlegi vasuti összeköttetés kényelmessége mellett Kassa közvetlen közelében elterülnek, mind megannyi telepei lehetnek egy tisztviselői otthonnak, melyet magának mondhat, mint tulajdonát, a kiköltözött állami tisztviselő. Ez a tulajdon lesz az életfentartás eszköze;

ez a tulajdon lesz az a hant, a mely őt köti, hogy ne legyen hátán a háza, mellén a kenyere.

A szükség, a belátás megteremti az eszközöket is ez otthonok megalapításának pénzügyi keresztülvitelénél. Akár házépítő szövetségek, akár évi törlesztéses kölcsönök útján fel kell hogy épüljenek a tisztviselői otthonok. A harc eredménye nem lehet kétes, a védekezés megteremti azt, a miről valamikor az állami tisztviselők álmodni sem mertek, hogy ők is háziurak lesznek.

HIREK.

— Kinevezések. Az igazságügyminiszter *Pásztor* Ferenc, *Juday* Gábor és *Demke* Ferenc kassai kir. ítélőtáblai írnokokat jelenlegi alkalmazásuk helyén irodatiszteké nevezte ki.

— Áthelyezés. Az igazságügyminiszter *Kocsó* Gusztáv kassai kir. törvényszéki díjnokot a szepesszombati kir. járásbíróshoz írnokká nevezte ki.

— A vegyes felülvizsgáló bizottságok. A honvédelmi miniszter rendelete értelmében a Kassán működő állandó vegyes felülvizsgáló bizottság január 22, február 18, április 23, május 18, június 17, július 15, augusztus 24, szeptember 29, október 18 és 26, november 16. és december 16-án és szükség esetén az ezen napokat követő hét-köznapokon fognak egybegyűlni. A felülvizsgáló bizottság polgári elnökévé *Szalay* László főispán, helyettes polg. elnökévé pedig *Bernáth* József, Abauj-Torna megyei arvaszéki ülnök kéréstét fel és bízott meg.

— A pénzügyi tisztviselők létszámrendezése. Már régebb idő óta dolgoznak a pénzügyminisztériumban a pénzügyminiszteri tisztviselők létszámrendezése ügyében. Több terv merült fel, amelyek alapján kidolgozta az illetékes szakosztály a létszámrendezést és azt most *Wekerle* Sándor pénzügyminiszter elé terjesztette, aki nem sokára dönteni fog ez ügyben.

— Községi és körorvosok nyugdíja. A belügyminisztériumban február 12-én lesz a kör- és községi orvosok ankétéje, amelynek tárgya az országos orvosi nyugdíjgyesület alapszabályainak a benutatója és megvitatása.

— Nyilvános köszönet. A kassai izr. jótékony nőegylet népkonyhájában az elmult héten 135 gyermek és 375 felnőtt részesült az ingyen-ebéd jótéteményében. Az egylet elnöksége ez uton fejezi ki halás köszönetét a lentebb következő nemesszívű adakozóknak, kik részint készpénz, részint élelmi cikkek adományozásával megkönnyítik e humánus intézmény működését. Készpénzadományokat tettek a jótékonyág terén is ismeretes *Franck* Henrik és *Fia* cég, mely 100 koronát adományozott, továbbá dr. *Neményi* Vilmos és *Werner* Miksáné, kik 10—10, dr. *Tyrnauer* Mórné 6, *Bauman* Miksa pedig 5 koronát adományoztak. Élelmi cikkekkel ajándékoztak *Engel* M. József, *Glück* Mór (Gönyű) és *Liska* János.

— Bosznia elől a halálba. *Hernádcsányban* agyonlőtte magát *Kakas* Mihály jómodu fiatal gazda, mert mint póttartalékos behívót kapott az ezredéhez s el kellett volna mennie Boszniába. Ő azonban inkább meghalt, hogy sem Boszniába menjen.

— Uj posta ügynökség. A kassai m. kir. posta- és táviridagazgatóság közhírré teszi, hogy az Abauj-Torna vármegye területén fekvő *Rudnok* községben 1909. év január 11-én postaügynökség lép életbe, mely bárhová szóló levélpostai küldemények, továbbá csak a belföldre, Ausztriába, Bosznia és Hercegovinába vagy Németországba szóló, 1000 K. értéket meg nem haladó pénz- és

csomagküldemények felvételével, továbbításával stb. lesz megbízva. A postaügynökség kézbesítési köre Rudnok községen kívül Jászómindszent községre terjed ki és leszámolás, ellenőrzés és felügyelet tekintetében a jászói postahivatalhoz fog tartozni.

— Uj leányiskola. Párty Sándor dr. szepesi püspök Szepesszombatban irgalmas nővérek vezetése alatt álló polgári leányiskolát létesít, mely szeptemberben már megkezdte működését.

— A szerb trónörökös új szerelmi regénye. Nem mulik el nap, hogy a szerb trónörököséről ne érkeznek hírek. Vagy valami nagy botrányt követ el, melytől visszhangzik egész Szerbia, vagy pedig arról szól a krónika, hogy új szerelmi viszonyba keveredett. Néha a két hír úgy összebonyolódik, hogy egyiket a másiktól nem lehet megkülönböztetni. Most azt jelentik Belgrádból, hogy egy polgárleány bájolta el a trónörökösöt. Az Ivono belgrádi újság báli jelentet hoz a szerelmes párról. A közleménynek címe: „A jövőendő királyné.” György herceghez így szól a leány:

— Ön mondani akart nekem valamit. Hiszen már többször megígérte, György, hogy szólni fog valamiről.

— Ne bántsuk ezt most. Majd eljön ennek is az ideje, — mondja a trónörökös.

— De egyszer már tudnom kell mégis az ön véleményét.

— Lehetetlenség jelenleg nyilatkoznom.

Majd odalép a trónörökös öcséje, Pál herceg és megjegyzi:

— Már megint kezd el veled!

A trónörökös haragosan válaszolt:

— Mi közd hozzá! Egyszer s mindenkorra megöltöm neked, hogy a dolgaimba avatkozzál.

Pál herceg mentegetődik, de hiába. A trónörökös keményen elbánik vele. Belgrádban kíváncsisággal várják, mint fog ez a legújabb szerelmi ügy végződni.

— Megszökött örült. Az eperjesi rendőrkapitányság értesítése szerint az ottani kórházban elmebaj miatt ápolásban levő Jancsó Pál tályai születésű 51 éves gépész, aki legutóbb Kassán a Fleischer és Társa cégnél volt alkalmazva, az eperjesi közkórházból megszökött. Es pedig azon csel felhasználása mellett, hogy szobájában a szalmazsákokat felgyújtotta és erre lármát ütött s mialatt az ápolók az oltással foglalatkoztak, megugrott. Aki hollétéről tud, tegyen jelentést, mert Jancsó közveszélyes elmebajos.

— Magyar Otthon. Elsőrangú penzió. Családok, hazaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett különbejártua szobák. Részgyak, fürdők, lift. Olcsó árak. Főherceg Sándor-utca 30. sz.

Csenevész gyermekek

gyorsan egészségesekké válnak, ha a SCOTT-féle Emulsiót szedik. A javulás már az első adag használata után észlelhető.

A SCOTT-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halast — kérjük figyelembe venni.

oly édes mint a tejszín és a beteg szívesen veszi be és megemésztí még akkor is, ha a tejet visszautasítja. Köztudomásu, hogy az orvosok az egész világon legmelegebben ajánlják a

Scott-féle Emulsiót

Egy eredeti üveg ára
- 2 korona 50 fillér. -

Kapható minden gyógyszerárban.

— Tömörfabutor-raktár. A Jakobovics Ármán és Testvére előnyösen ismert, jóhírű butorkereskedő cég, mint azt lapunk vasárnapi számában megírtuk, butorraktárát egy új osztályllyal szaporította. Megszerezte ugyanis a cég Kassá, Abauj-Torna, Zemplén-, Sáros- és Szepes-vármegyék részére egy elsőrangú tömörfa (massiv) butorgyár kizárólagos elárúsítását, illetve képviselői és fenti helyeken külön mintatermeket állított fel. A cég régi jó hírneve garanciát nyújt arra, hogy a most bevezetett új butorok is kizárólag elsőrendű minőségűek lesznek és szolid áron lesznek eladva. Különösen ajánlatos a tömörfabutor szállodák, fürdőhelyek és villák berendezésére. A cég hirdetései állandóan láthatók úgy a helyi, mint a felvidéki lapokban, melyekre felhívjuk a t. közönség figyelmét.

Színház.

— Ripp van Winkle. Szombat este Planquette nagy operettjében gyönyörködött a közönség. Pápai Lajos, mint Ripp, pompásan állotta meg helyét a nehéz szerepben. Erőteljes baritonja könnyedén bánt a hatalmas áriákkal s győzve az énekelni tudást kívánó finomságokon, értékes művészi sikerre vezette szerepét. A közönség dusan fizetett az élvezetért, nyílt színen és felvonás közben zajosan tapsolta a kitűnő művészt. Méltó partnere volt Váradi Margit, Lisbeth szerepében, aki az előadás sikeréhez úgy énekel, mint játékaival hozzájárult. Az előadás kifogástalan betanítása Simándi karmester érdemeit gazdagítja.

TÁVIRAT — TELEFON.

Minisztertanács Kossuth lakásán.

A bankkérdés.

Budapest, jan. 4.

Kossuth Ferenc lakásán tegnap minisztertanács volt, amelyen a kabinet valamennyi tagja résztvett. Félhivatalos kommuniké szerint folyó ügyeket tárgyaltak, de minden valószínűség szerint a bankkérdés volt a tanácskozás fő tárgya, mert ennek megoldása nélkül nyugodt politikai helyzetet el sem képzelhetők. A függetlenségi párt annyira exponálta magát ebben a kérdésben, Justh, Holló és Batthyány álláspontja pedig annyira merev, hogy a fuzióra irányuló akciót megzavarta és a politikai helyzetet is válságossá tette.

Wekerle Sándor miniszterelnök holnap Bécsbe utazik, hogy az új pártalakulás módjairól és lehetőségéről tegyen jelentést a királynak.

Holló Lajos ma nyilatkozik egy lapban a bankkérdésről: A függetlenségi párt nem engedhet álláspontjából. Információi szerint Wekerle kartellbankot akar, amit a függetlenségi párt is elfogadna.

Csanád és a Ne temere.

Makó, jan. 4.

Csanád vármegye törvényhatósági bizottságának közgyűlésén tárgyalás alá került Debrecen átirata a Ne temere ügyében. Az állandó választmány napirendtervezést javasolt, mire Návay Lajos képviselőházi alelnök hosszabb beszédben a javaslattal szemben azt indítványozta, hogy foglaljanak állást a dekretum ellen és kérjék meg a kormányt, hogy világosítsa fel a pápát arról, hogy a dekretum fenntartása káros az országra. Kéri, hogy indítványát fogadják el, mert nem szeretné, ha vármegyéjéről azt mondanák, hogy klerikális. Návay beszédét nagy tetszéssel fogadták és indítványát elfogadták. A közgyűlésen jelen volt Justh Gyula is.

Vakmerő postarablás.

Ujpesti mintára.

Székesfehérvár, jan. 4.

A székesfehérvári második számú postahivatalban tegnap éjjel borzalmas eset történt. Éjjel fél 1 órakor egy álarcos alak rontott be a hivatalba, ahol akkor két tisztviselő és két szolga foglalatkoztak. Az álarcos rabló revolvert és karabélyt rántott elő és mindenkit lelővéssel fenyegetve, pénzt követelt. A tisztviselők megretentek és 58 ezer korona értékű pénzesleveleket adtak át a rablónak, aki a pénzt börtárcájába tette és távozni készült.

Mielőtt azonban a rabló eltávozott volna, telemelte revolverét és sorra célba vette a tisztviselőket. Kiss Zoltán hivatalnokot találta is egy golyó, még pedig oly sulyosan, hogy a szerencsétlen ember haladoklik. Ezután Berényi József szolgára lőtt, aki azonban rávetette magát a rablóra és a földre teperte. Szajkó József szolga segítségére sietett és a karabélyt a rabló kezéből kicsavarva, fejét szétzúzta úgy, hogy a rabló holtan maradt ott.

Később megjött a rendőrség, amely konstata, hogy a rabló Kern István javítóintézeti szolga, aki 1899 óta áll a javítóintézet szolgálatában. Lakásán házkutatást tartottak, mely alkalommal számos bűnjelt találtak. Feleségét letartóztatták, mert alapos a gyanu, hogy ő is be volt avatva a vakmerő rablásba.

Kern Istvánról különben kiderült, hogy régi gonosztevő és ő volt az, aki két évvel ezelőtt Gubner főispán tejeskocsisát a penetei erdőben meggyilkolta.

Erdekes, hogy a szorongatott tisztviselők Budapest révén kaptak az első segítséget. A hivatalból ugyanis kimenni nem mertek, mert a rabló azt mondotta, hogy cinkostársai körülvették a hivatalt. A tisztviselők erre vészjelet adtak Budapestre és innen értesítették a székesfehérvári vasúti állomást és a rendőrséget.

Kazánrobbanás.

Budapest, jan. 4.

A nyár-utcai Hungária-fürdőben tulfűtés következtében kazánrobbanás történt, amelynek következtében egy munkás meghalt, ketten pedig sulyosan megsebesültek.

A messinai földrengés.

Róma, jan. 4.

Messinában tegnap újabb földrengés érezték. Tízezer katona dolgozik a romoknál.

A palermói orosz konzul egész családja elpusztult feleségének kivételével.

Hódossy Imre, aki a földrengés idején ott tartózkodott, megmenekült.

Splényi Ödön meghalt.

Budapest, jan. 4.

Báró Splényi Ödön ny. rendőrtanácsos, Blaha Lujza férje, tegnap meghalt.

Kassai Nemzeti Színház.

1909. január hó 4-én (páros)

HAMLET.

Tragédia 5 felvonásban. Irta: Schakespeare. Fordította: Arany János.

SZEMÉLYEK:

Claudius, Dánia királya	— — —	Barthay István
Hamlet, az előbbi király fia	— — —	Komjáthy János
Horatio, Hamlet barátja	— — —	Miskey József
Polonius, főkamrás	— — —	Faragó Ödön
Laertes, fia	— — —	Bárony A.
Marcellus) tisztek	— — —	Burányi Ferenc
Bernardó)	— — —	Serfőzy Gy.
1-ső) sirásó	— — —	Magyar Lajos
2-ik)	— — —	Ujvári Lajos
Gertrud, dán királyné	— — —	N. Bodroghy Lina
Ophélie, Polonius leánya	— — —	Étesy Emilia
Színészkirály	— — —	Dr. Rác Ede

Jakobovics Ármin és Testvére

első kassai butorminta-terme és butor-áruháza

Kassán, Fő-utca 39-ik szám alatt (saját házában)

Telefon 171. a székesegyházzal szemben. Telefon 171.

Raktáron tartunk mindig legnagyobb választéku készletet **szilárdan dolgozott** butorokból minden most használt fában és **stylben**, ugymint: teljes háló-, ebédlő-, uri-szoba és szalonberendezések-ből, **luxus-, fantasia- és ülőbutorokból, szőnyegdivánok, ottománok** és mindennemű **matrácokból**; ugyszintén elvállalunk mindennemű **diszitési és kárpitos munkákat** is. — Továbbá nagy raktárt tartunk **szőnyegek- és függönyökben.**

Raktár előszoba- és konyhabutorberendezésekből.

Szolgáljon továbbá a n. é. közönség becses tudomására, hogy a fő-papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, valamint **teljes menyasszonyi berendezéseket** úgy **helyben**, mint **vidéken**

≡ **kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk.** ≡

Dús raktár mindennemű rézbutorokban.

Specialisták modern angol bőrbutorokban.

A nagyérdemű közönségnek figyelmébe ajánljuk a most létesített **külön osztályt**

tömörfa (massiv) butorokban,

amennyiben egy elsőrangú tömörfa (massiv) butorgyárnak a **kizárólagos elárusítását, illetve képviselését**

Abauj-Torna-, Zemplén-, Sáros- és Szepes-megyék részére átvettük és ezen kitűnő gyártmányból jutányos árszabás mellett **állandó nagy raktárt tartunk.** Különösen ajánlható ez a **tömörfabutor szállodák, fürdőhelyek és villák berendezésére.**

2296. végr. sz.
1908.

Árverési hidetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a kassai kir. járásbírósnak 1908/V. 1018 sz. végzésével Priesner Miksa és társa javára 44 K. 35 f. követelés s járuléka, valamint az összes kielégítési jogot nyert foglaltatók követeléseik erejéig végrehajtás folytán lefoglalt és 2070 K — f. becsült ingóságokra a kassai kir. járásbírósnak 1908. V. 1018/4 sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak Kassán, alperesnél Fő-utca 85. sz. a. leendő megtartására, határidőül 1909. évi január hó 5. napjának d. e. 9 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt bolti berendezés és könyvek s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is eladatni fognak.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldötténel írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kassán, 1908. évi dec. hó 12 én.

Beődök Zsigmond
kir. bírósági végrehajtó.

ALAPITTATOTT 1844-BEN.

Kassai

Takarékpénztár

A SZÉKESEGYHÁZZAL SZEMBEN
(SAJÁT HÁZÁBAN.)

Felsőmagyarország legrégibb és legnagyobb pénzügyi intézete.

BETÉTEKET
GYÜMÖLCSÖZTET.
KÖLCSÖNT

nyújt: váltóra, folyószámlára, ingatlanra.

Legelőnyösebb feltételek megállapodás szerint.

Makulatura papir

kicsiben és nagyban
jutányos áron kapható

a „NAPLÓ” kiadóhivatalában Kassán,
Kossuth L. u. 16. (Bejárat a Fazekas-utcaérról.)

Kassai jelzálogbank részvénytársaság

az életbiztosítással kapcsolatos betétüzletet üzletágai közé bevezette és e célból egy elsőrangú biztosító intézettel lépett szoros összeköttetésbe.

Az üzletág lényege a következő: A belépni szándékozó kötelezi magát 1 K-ás heti részletek fizetésére. A befizetéseket nem kell feltétlenül heenként eszközölni, előre esefleg több részlet is lefizethető. Ezzel kapcsolatban egyszersmind életét is biztosítja. 15 év elteltével, a mikor is az 1 koronás heti befizetés kamatos kamataival együtt 1000 koronára nő fel, ezt a teljes összeget, vagyis 1000 koronát kézhez kapja. — Amennyiben azonban már az első részlet befizetése után elhaláloznék, az egész 1000 K haladéktalanul esedékessé válik. Ha azonban a díjak befizetését 15 év előtt beszüntetné, úgy betétjét kamatos kamatjaival együtt bármikor kézhez kaphatja.

A biztosításért évről-évre esökkenő minimális pótdíj fizetendő, a mely az utolsó években már csak circa 2—3 fillért tesz ki.

Beléphetnek 20—60 évig terjedő életkorban levők.

Egy-egy ügyfél több 1000—1000 koronás tételt is jegyezhet.

Amidőn a nagy közönség figyelmét erre ez életrevaló takarékosági módra tisztelettel felhívjuk, még csak azt jegyezzük meg, hogy az ország más helyein létesített hasonló rendszer ő legmelegebb fogadtatásban részesült és ma már milliókra megy az az összeg, a mely ilyenképen jegyeztetett.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az üzletágot bevezető

Kassai Jelzálogbank r.=t.

Hirdetések felvétetnek a kiadóban

Murányi József kiadó.

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA.